

Λατινικά Θεωρητικής Κατεύθυνσης

A. KEIMENO

Caecilia, **uxor** Metelli, dum more prisco omen nuptiale petit **filiae** sororis, ipsa fecit omen. Nam in sacello quodam **nocte** cum sororis filia persedebat expectabatque dum aliqua vox **congruens** proposito audiretur. Tandem puella, longa mora standi fessa, rogavit materteram, ut sibi paulisper loco cederet. Tum Caecilia puellae dixit: «ego libenter tibi mea **sede** cedo».

Sertorius eum iussit tacere. Praeterea praecepit ut eam postero **die** repente in eum locum emitteret, in quo ipse **cum amicis** futurus esset. **Postridie** eius diei Sertorius, admissis amicis in cubiculum suum, dixit **eis** visum in somno sibi esse cervam, quae perisset, ad se reverti. Cum cerva, emissa a servo, in cubiculum Sertorii introrupisset, **admiratio** magna orta est.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστούν τα παραπάνω αποσπάσματα
2. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι μαυρισμένοι τύποι του κειμένου
3. Να γραφτούν οι τύποι που ζητούνται:
 uxor: δοτική ενικού
 omen: αιτιατική πληθ.
 nocte: κλητ. ενικού
 cubiculum: αφαιρ. πληθ.
 admiratio: γεν. ενικού
4. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για κάθε ρηματικό τύπο:
 petit: ίδιος τύπος και φωνή στον παρακειμένο
 fecit: ίδιος τύπος στην άλλη φωνή
 cederet: σουπίνο
 iussit: δοτική γερονδίου
 perisset: γενική ενικού μετοχής ενεστ.
 reverti: απαρέμφατο παρακειμένου (λάβετε υπόψη το υποκ.)
 orta est: μετοχή μέλλοντα
 emissa: απαρέμφατο μέλλοντα μέσης φωνής
 introrupisset: ίδιος τύπος στην οριστική
 tacere: ίδιος τύπος στην άλλη φωνή
5. Να μεταφερθούν οι αντωνυμίες στον άλλο αριθμό: ipsa, quodam, aliqua, sibi, mea
6. Να γράψετε τα παραθετικά στον τύπο που βρίσκονται: longa, postero, magna, libenter
7. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι δευτερεύουσες προτάσεις (είδος, εισαγωγή, εκφορά, ακολουθία χρόνων) dum...sororis, quae perisset

8. Να μετατραπεί ο ευθύς λόγος “ego libenter tibi mea sede cedo” σε πλάγιο με εξάρτηση Tum Caecilia dixit

9. Να αναλυθεί η μετοχή *emissa* σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση : Cum (ιστορικός-διηγηματικός) *servus* και *Postquam servus*

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Η Καικιλία, η σύζυγος του Μέτελλου, ενώ επιδίωκε γαμήλιο οiwνό για την κόρη της αδερφής της σύμφωνα με αρχαίο έθιμο, η ίδια δημιούργησε οiwνό. Δηλαδή καθόταν μια νύχτα σε κάποιο ιερό με την κόρη της αδερφής (της) και περίμενε μέχρι να ακουστεί κάποια φωνή που να ανταποκρίνεται στο σκοπό (τους). Στο τέλος, η κοπέλα κουρασμένη από τη μακρά διάρκεια της ορθοστασίας, ζήτησε από τη θεία (της) να παραχωρήσει για χάρη της για λίγο τη θέση (της). Τότε η Καικιλία είπε στην κοπέλα: «εγώ ευχαρίστως παραχωρώ για χάρη σου τη θέση μου».

Ο Σερτώριος τον διέταξε να σωπάσει. Επιπλέον του έδωσε οδηγίες να το αφήσει ελεύθερο την επόμενη μέρα ξαφνικά σε αυτόν τον τόπο, στον οποίο θα βρισκόταν ο ίδιος με τους φίλους (του). Την επόμενη μέρα ο Σερτώριος, αφού δέχτηκε τους φίλους του στην κρεβατοκάμαρα του, είπε σε αυτούς ότι είχε δει στον ύπνο του πως το ελάφι, που είχε χαθεί, ξαναγύρισε κοντά του. Όταν το ελάφι, αφού αφέθηκε ελεύθερο από το δούλο, όρμησε στην κρεβατοκάμαρα του, γεννήθηκε μεγάλος θουμασμός.

2. **uxor**: παράθεση στο *Caecilia*, **filiae**: δοτική προσωπική χαριστική στο *petit*, **nocte**: απρόθετη αφαιρετική του χρόνου στο *persedebat*, **congruens**: επιθετική μετοχή ως επιθ. προσδ. στο *vox*, δηλώνει το σύγχρονο, **sede**: απρόθετη αφαιρετική της απομάκρυνσης ή αντικ. στο *cedo*, **die**: απρόθετη αφαιρετική του χρόνου στο *emitteret*, **cum amicis**: εμπροθ. επιρρημ. προσδ. της κοινωνίας στο *futurus esset*, **postridie**: επιρρημ. προσδ. του χρόνου στο *dixit*, **eis**: εμμεσο αντικ στο *dixit*, **admiratio**: υποκ. στο *orta est*.

3. *uxori, omina, nox, cubiculis, admirationis*

4. *petivit, facta est, αιτ :cessum αφ: cessu, iubendo, pereuntis, revertisse / reversam esse, oriturus-a-um, emissum iri, introruperat, taceri*

5. *ipsae, quibusdam, aliquae, sibi, meae*

6. *longa-longiore-longissima, postero-posteriore-postremo/postumo, magna-maior-maxima, libenter-libentius-libentissime*

7. *dum...sororis*: δευτερεύουσα επιρρημ. χρονική πρόταση. Εισάγεται με το χρον. σύνδεσμο *dum* (δηλώνει το σύγχρονο) και εκφέρεται με οριστική ενεστώτα (οποιοσδήποτε κι αν είναι ο χρόνος της κύριας πρότασης, γιατί πρόκειται για γεγονότα του παρελθόντος), γιατί δηλώνει μια συνεχιζόμενη πράξη, στη διάρκεια της οποίας συμβαίνει μια άλλη πράξη. Εκφέρεται με οριστική γιατί δηλώνει το χρόνο και τίποτα άλλο.

quae perisset: δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική πρόταση στον όρο *cervam* που προηγείται, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quae* της *qui, quae, quod* και εκφέρεται με υποτακτική γιατί έχουμε πλάγιο λόγο, χρόνου υπερσυντελικού(*perisset*), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (άμεσα από το *reverti*, έμμεσα από το *dixit*) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

8. *Tum Caecilia dixit se libenter sibi sua sede cedere*

9. *Cum servus emisisset cervam, Postquam servus emisit/emiserat cervam*